

KNF

**KOMISJA
NADZORU
FINANSOWEGO**

**Skrócony opis metod służących ocenie nadzorczej przy
identyfikacji innych instytucji o znaczeniu systemowym**

**URZĄD KOMISJI NADZORU FINANSOWEGO
WARSZAWA, 2019**

Metodyka identyfikacji

Zgodnie z przepisem art. 39 ust. 6 ustawy z dnia 5 sierpnia 2015 r. o nadzorze makroostrożnościowym nad systemem finansowym i zarządzaniu kryzysowym w sektorze finansowym (Dz.U. z 2015 r., poz. 1513 – dalej „ustawa”) dokonując oceny znaczenia systemowego, Komisja Nadzoru Finansowego uwzględnia wytyczne Europejskiego Urzędu Nadzoru Bankowego (EBA) z 16 grudnia 2014 r. w sprawie kryteriów określania warunków stosowania art. 131 ust. 3 dyrektywy 2013/36/UE¹ w odniesieniu do oceny innych instytucji o znaczeniu systemowym (O-SII) (EBA/GL/2014/10). Wyżej wskazany dokument wprowadza kategorie obligatoryjnych i fakultatywnych kryteriów oraz wskaźników. Informacje o elementach obowiązkowych zawarto w tabeli 1.

Tabela 1

Obowiązkowe wskaźniki stosowane do ustalenia O-SII zgodnie z wytycznymi EBA

Kryterium	Wskaźnik	Waga
Wielkość	Aktywa ogółem	25%
Znaczenie i zastępowalność	Wartość transakcji obejmujących płatności krajowe	8,33%
	Depozyty sektora prywatnego deponentów z UE	8,33%
	Kredyty dla sektora prywatnego dla kredytobiorców z UE	8,33%
Złożoność / aktywność transgraniczna	Wartość nominalna instrumentów pochodnych OTC	8,33%
	Zobowiązania transgraniczne	8,33%
	Wierzytelności transgraniczne	8,33%
Wzajemne powiązania	Zobowiązania wewnątrz systemu finansowego	8,33%
	Aktywa wewnątrz systemu finansowego	8,33%
	Wyemitowane dłużne papiery wartościowe	8,33%

Źródło: EBA.

Na podstawie ww. kryteriów ustalana jest (za pomocą średniej ważonej) punktacja dla banku. Suma punktacji wszystkich banków to 10 000. Przykładowo, jeżeli sektor składałby się z:

- dwóch banków o identycznym udziale w wartości każdego wskaźnika (tj. 50%), wtedy każdy z banków miałby wynik 5 000 (tj. $50 \cdot 25 + 50 \cdot 8,33 \cdot 9$),
- dziesięciu banków o identycznym udziale w wartości każdego wskaźnika (tj. 10%), wtedy każdy z banków miałby wynik 1 000.

Zgodnie z ww. wytycznymi EBA identyfikacja prowadzona jest na najwyższym poziomie konsolidacji tej części grupy kapitałowej, która podlega właściwości KNF jako organowi nadzoru bankowego. Większość informacji koniecznych do pozyskania zgodnie z wytycznymi EBA nie podlega stałemu raportowaniu według obecnie stosowanego standardu sprawozdawczego. W związku z powyższym, Urząd Komisji Nadzoru Finansowego pozyskuje od banków komercyjnych sporządzających sprawozdania skonsolidowane i od banków zrzeszających banki spółdzielcze niezbędne dane (w ujęciu skonsolidowanym) na podstawie indywidualnie kierowanych ankiet nadzorczych. Pozostałe podmioty poddane były analizie w

¹ Dyrektywa Parlamentu Europejskiego i Rady nr 2013/36/UE z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie warunków dopuszczenia instytucji kredytowych do działalności oraz nadzoru ostrożnościowego nad instytucjami kredytowymi i firmami inwestycyjnymi, zmieniającą dyrektywę 2002/87/WE i uchylającą dyrektywy 2006/48/WE oraz 2006/49/WE (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 338, z późn. zm.) – dalej „CRD IV”.

oparciu o dane jednostkowe przekazywane zgodnie ze sprawozdawczością bankową objętą pakietem FINREP. Informacje liczbowe uwzględniają stan na koniec poprzedniego roku kalendarzowego. Wyjątkiem jest wskaźnik „Wartość transakcji obejmujących płatności krajowe”, w przypadku którego dane liczbowe, dla wszystkich banków, pozyskuje się z Narodowego Banku Polskiego z systemu SORBNET2 za cały poprzedni rok kalendarzowy.

Badanie prowadzone przez Urząd KNF obejmuje cały sektor bankowy w Polsce, na który składają się:

- krajowe banki komercyjne z oddziałami zagranicznymi,
- oddziały instytucji kredytowych,
- banki spółdzielcze.

KNF, z uwzględnieniem rekomendacji Komitetu Stabilności Finansowej, wydanej zgodnie z art. 39 ust. 6 ustawy, dokonuje identyfikacji O-SII przyjmując próg odcięcia na poziomie 350 punktów bazowych (pb). Jest to podstawowa wartość proggu zalecana w ww. wytycznych EBA. Oprócz wskaźników obligatoryjnych zawartych w tabeli 1, KNF stosuje jeden wskaźnik fakultatywny, tj. „znaczenie dla instytucjonalnego systemu ochrony, którego podmiot jest członkiem”.

Proponowana kalibracja wskaźnika bufora O-SII

Końcowym etapem procedury identyfikującej O-SII jest określenie wskaźnika bufora O-SII. Zgodnie z art. 38 ust. 1 ustawy maksymalny wskaźnik tego bufora to 2% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 rozporządzenia 575/2013². Dlatego po ustaleniu listy O-SII konieczne jest przyporządkowanie tym instytucjom odpowiednich wskaźników bufora. Jednocześnie, należy mieć na uwadze treść art. 41 ustawy, odnoszący się do sytuacji, w której inna instytucja o znaczeniu systemowym jest jednostką zależną globalnej instytucji o znaczeniu systemowym albo innej instytucji o znaczeniu systemowym, która jest unijną instytucją dominującą i podlega buforowi O-SII na zasadzie skonsolidowanej. W takiej sytuacji wskaźnik bufora krajowej O-SII, który ma zastosowanie na poziomie indywidualnym lub subskonsolidowanym, nie może przekraczać wyższej z następujących wartości:

- 1% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z art. 92 ust. 3 CRR,
- wskaźnika bufora globalnej instytucji o znaczeniu systemowym lub O-SII mającego zastosowanie do danej grupy na poziomie skonsolidowanym.

Powyższy przepis jest istotny z punktu widzenia polskiego sektora bankowego, w którym występują podmioty zależne od unijnych instytucji dominujących.

Do kalibracji bufora O-SII KNF przyjęła metodę proporcjonalną. W przypadku ustalenia wartości progowej na 350 pb. należy zastosować współczynnik proporcjonalności skutkujący przypisaniem wartości teoretycznej 0% dla instytucji, które uzyskały punktację niższą niż 350. KNF ustala więc przeliczenie wskaźnika bufora według następującego wzoru:

² Rozporządzenie Parlamentu Europejskiego i Rady (UE) nr 575/2013 z dnia 26 czerwca 2013 r. w sprawie wymogów ostrożnościowych dla instytucji kredytowych i firm inwestycyjnych, zmieniającego rozporządzenie (UE) nr 648/2012 (Dz. Urz. UE L 176 z 27.06.2013, str. 1, z późn. zm.) – dalej „CRR”.

$$r_{OSII} = \begin{cases} \left[\frac{w}{350} \right] \times 0,25\% & \text{dla } \left[\frac{w}{350} \right] < 5 \\ 2\% & \text{dla } \left[\frac{w}{350} \right] \geq 5 \end{cases}$$

gdzie:

r_{OSII} oznacza wskaźnik bufora O-SII,

w jest punktacją (w punktach bazowych) uzyskaną przez daną instytucję,

zaś wyrażenie w nawiasie kwadratowym – $\left[\frac{w}{350} \right]$ – oznacza operację zaokrąglenia w dół (cechę liczby).

Według powyższej metodyki wskaźnik bufora O-SII wyznaczany jest w następujący sposób:

- obliczenie cechy liczby powstałej przez podzielenie punktacji danej instytucji przez 350,
- proporcjonalne przypisanie wskaźnika bufora poprzez przemnożenie wyniku uzyskanego w poprzednim kroku przez 0,25%,
- przypisanie wskaźnikowi wartości 2% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko, obliczonej zgodnie z przepisami CRR, jeżeli cecha liczby obliczonej w pierwszym kroku jest co najmniej równa 5.

Należy podkreślić, że zastosowanie ostatniego etapu powyższej procedury oznacza odejście od zasady proporcjonalności wyznaczania wskaźnika bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym. Dzieje się tak dlatego, iż po przekroczeniu przez instytucję pewnej skali aktywności ryzyko, jakie ta instytucja generuje dla sektora finansowego i sfery realnej, wzrasta nieliniowo. Tym samym KNF uznała za zasadne przyjęcie dla tego typu instytucji najwyższego dopuszczalnego w świetle ustawy poziomu wskaźnika bufora innej instytucji o znaczeniu systemowym, tj. 2% łącznej kwoty ekspozycji na ryzyko.

W odniesieniu do banków, które zostały zidentyfikowane jako inne instytucje o znaczeniu systemowym na podstawie wskaźników fakultatywnych, KNF może podwyższyć bufor O-SII maksymalnie o 0,25% za każdy z ww. wskaźników w stosunku do wysokości wskaźnika bufora wynikającego z punktacji.